

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenemli ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. **Opravišтво**, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami.

Gornji Studen 9. oktobra. Oficijalno. Manjši turški napadi na Koševo in pri Kadikiöi so bili odbiti. Pri Kadikiöi so večje turške vojne moči skupljene. Turki so zapustili 7. t. m. Kostanco in Sudino. 8. oktobra so Turki pri Silistriji odprli ogenj iz baterij in ladij.

London 10. oktobra. Reuterjev bureau poroča: Vlada je ukazala garnizono na Malti zmanjšati.

Karajal 9. okt. Oficijalno. Muktarpaša je zapustil danes po noči skoro vse svoje pozicije, mej temi tudi Kiziltepe in se pomaknil nazaj. Rusi so obsedli črto Hadživali, Subotan, Kūbveran.

Svištovo 9. oktobra. Pred Plevno je več col visok sneg. Turki poskušajo vsako noč male izpade.

Bukarešt 9. oktobra. Polk moskovski in druga artilerijska gardna brigada, sestavljena iz osmih baterij, so marširale tu skozi v Bulgarijo.

Zemun 9. oktobra. („N. W. T.“) V Srbiji je pesimistično mišljenje (?) o mogočih vspehih prihodnje vojne, da si ravno je Srbija zdaj bolje oborožena, nego v lanskej vojni.

Vojska.

Z bojišča nič novega. Pač pa priprave kažejo, da je v Bulgariji kmalu večjega sukoba pričakovati.

Uzrok, zakaj mislijo Rusi glavni stan iz Gornjega Studena v Svištov preložiti je res le zdravstveni. Gornji Studen leži v nezdra-

vem kraju. Car je dobil 14 dnij trajajočo mrzlico. Zdaj mu je odleglo. Svištovo leži bolj na hribu.

Iz Bukarešta se piše 8. oktobra: Vi-har je tako velik, da je odtrgal in odnesel več slabše zamačkanih mostničnih čolnov dunavskega mosta pri Nikopolji. Drug dan je bil most popravljen.

Iz Cetinja se poroča, da je slavni ruski general in Slavjanoljub Fadejev v Črnogoro prišel. — Črnogorci delajo utrdbe na več krajih, katere so osvojili, zlasti zdaj, ko so čuli, da se Mehemet Ali postavi novej vojski na čelo, katera pride zoper Črnogoro.

V Aziji se Muktarpaša nazaj pomika. To je najboljši dokaz, da so v zadnjem velikej bitvi Turki tepeni bili, kakor smo mi po ruskem oficijalnem in po poročilu angleškega lista „Daily News“ precej tačas sodili. Muktarjeva protivna poročevanja o turških zmagah in velikanskih ruskih izgubah so bile „ardahanske“ vesti, dogodki jih zdaj sami ométejo.

Koristi sedanje vojske za Slovanstvo.

Dostikrat se celo v rodoljubnih krogih čuje, da bodo brez vspeha vse velikanske krvne in gmotne žrtve, katere použiva sedanja slovanska vojska, če se naredi premirje ali če Rusija ne zmaga. Da, res bi bile v tem slučaju brezvspešne vse te žrtve v očeh tistih, ki so navajeni računati samo z gmotnimi faktorji. Vse drugače se pa zdi tistemu, kateri natančneje promotruje gibanje cele Evrope v obče in Slovanov posebej, gibanje, katero je proizročila slovansko-turška vojska.

Poglejmo tedaj, kakošne nasledke bi imela sedanja vojska, če bi se prav sedaj, kar pa nij nikakor verjetno, ne posrečilo svetelj Rusiji namerjevano jugoslovansko osvobodjenje. Bodo li Rusi kedaj pozabili, koliko krvi so prelili na balkanskem poluotoku? Kri v boji za svobodo padlih junakov bo klicala neprenehoma na maščevanje. Tudi ruski narodni ponos bi ne prenašal dolgo tacega madeža na svojej časti. To vojskovanje je pokazalo Rusom, da imajo v vojnem oziru še dosti pomankljivega, kar bodo pa gotovo kmalu odstranili. Torej smemo za gotovo upati da bo Rusija, ko bi se tudi sedaj mir sklenil, gotovo zopet kmalu z uredenimi močmi Turčijo napala in tako Jugoslovane iz turških krempljev rešila.

Drugo, kar izvira iz te vojske je to, da se je Evropa s Slovani bolj seznanila. Kaj bi rekel sedaj ruski profesor Sreznevski, kateri se je uže leta 1843 v javnem govoru tako-le izrazil: „Je-li davno, kar so govorili v Evropi o Slovanih; dvajset let je, ko je malokdo o njih pisal; deset let je, ko je še malokdo o njih presojevati hotel. A sedaj?“ Jaz pa pristavim: a sedaj v letu 1877? Sedaj so napolnjeni časniki vseh narodov skoraj samo s poročili o slovanskej vojski in s Slovani sploh. Poprej še večji del Evrope za Slovane v Turčiji vedel nij, sedaj so pa opisali razni poročevalci uže vse njihove reve in nadloge, njihov značaj in naravo, njihove šege in navade. Skoraj vsa Evropa je izpoznala poštenost slovanskega prizadevanja in plemenitost tistih, ki so sloveli v „omikanem“ svetu za barbare.

Angleški državnik Salisbury piše v svojej knjigi: „Dva meseca s Črnjajevim v Srbiji“,

Listek.

Na naših gorah.

(Povest iz šestnajstega stoletja, spisal Liberius.)

IV.

(Dalje.)

Pri tej besedi potihne govorica, kajti krčmarju in baje tudi starejemu pivcu je bila neljuba beračeva družčina. Štefan pa je tudi podpiral vina polno glavo in molčal in mlajši pivec tudi.

Zdajci se na široko vrata odpro in berač stopi v koč, voščec dober večer pivcem.

„Na, pojdi pit, Krokari!“ tako so namreč klicali gospodskega berača kmetje krog in krog, „potem pa skupaj kakovo uganemo. Ti veš gotovo novic polno torbo, vsaj ves svet prehodiš in prebrodiš,“ kliče pivec Podgorski in moli polno kupo beraču nasproti.

„Vsaj je res,“ pritrukuje krčmar, smejoč se in kaže svoje škrbaste zobe sosedom.

„Naj pa bode, da ne rečete, berač se je prevzel,“ pravi nekako ponosno prišlec, in postavi pol kupe pijače na mizo. A v tem trenutku zatoči tudi leskeč zlat po hrastovej mizi, kričec: „Stražar, denes pa le pijače na mizo! Kedar ima Krokari denar, naj bode vesel dan, pa vina polne kupe.“

Krčmar kar zazija, zagledavši svetel, nov zlat in poželenje po njem se mu izbudi z nepopisljivo močjo, na drugi strani pa tudi misel, namreč, kje je dobil berač takov denar. Prislužil si ga nij, priprosil tudi ne, sam peklenšček ga mu je moral prinesiti, ali pa je našel zaklad. Da, poslednje se ve, da bi bilo najbolje in brez greha.

„Gani se, gani, stražar! Moje grlo je suho in želja po vinu je velika,“ jekne zopet berač in vdari s koščeno pestjo po mizi, da zazvenkečejo kupe.

„Denes si pa petičen, Krokari?“ vpraša zdajci grajski Štefan, predramivši se, in pogleda zaničljivo na berača, kakor da bi

hotel reči: kaj bodeš neki reva raztrgana. Če imaš denar, Bog ve, kako je prišel v tvoje roke.

V tem trenutku stoje zopet napolnene kupe na mizi, a grajski hlapec porine svojo od sebe in podpre zopet glavo.

To berača razžali. „Pij, fantalin, moje vino, akoravno je beračev, ne škoduje ti ne, pošteno je plačano,“ kriči Krokari in postavi prazno prvo kupo pred se.

„Jaz si ga sam lahko kupim, če hočem, za krivoverski denar ga ne pijem in nočem piti,“ odgovori hlapec. Pivci se spogledajo, kajti umeti ne morejo, kam merijo Štefanove besede in kako bi se dale raztolmačiti.

„Molči, tepec!“ kriči zdajci razžaljen berač in vpre svoje srdite oči v soseda.

„Če molčim jaz, govore drugi in trdijo, da zahajaš k tistemu starcu v Podgorji, ki gotovo nij nič prida. Znano je, da je svoje dni spremljal glasovitega Jurija Kobilo.“

da mora vsak, kdor se je imel priliko seznaniti s kakšnim ruskim oficirjem, o ruskem narodu samo dobro misliti.

Največja korist za Slovanstvo je pa ta, da so se Slovani mej soboj natančneje za rodne brate izpoznali in da se je začela res pospeševati vzajemnost mej njimi. Ko se je pričel vstaneč, so podpirali vsi slovanski rodovi razun ekstraslovanskih Poljakov Bošnjake in Hercegovince s prostovoljci, denarjem in obleko. Lepo so se izpolnovele pri tem početji besede poljskega pesnika Wronicza:

Wspólnego rodu nie zabaczajcie
Wzajem sie bratnia dlonia wspierajcie.

(Skupnega rodu ne zametujte, vzajemno se z bratovsko dlanijo podpirajte.)

Žalibog, da baš Poljaki niso hoteli čuti tega poljskega glasu. Koliko so se pa stopram sedaj za časa ruske vojske Slovani mej soboj približali. Češki narod je po svojih poslancih čestital Rusom pri začetku njihovega osvobojevalnega dela in Aksakov je odgovoril v slovanskem, da, v hyperslovanskem duhu. Koliko je bilo na Hrvatskem taborov in skoraž na vseh se je naglaševala tudi slovanska vzajemnost. Hrvatski sabor je čestital črnogorskemu knezu za sijajno vzetje Nikšića. To je precejšen napredek pri Hrvatih, ker znano je, da so ti nekako srpo gledali na vojsko, katero so bili začeli bratje Srbi. Tudi Slovenci bi bili radi kaj storili v tem oziru, ali jim nij bilo dovoljeno. Češki listi imajo še sedaj vsak dan zaznamovane darove, katere prinašajo rodoljubni Čehi za ranjene Črnogorce.

Končno nas uči ta vojska, da Slovanu nobeden ne pomaga, če si sam ne. Skoraj vsa Evropa pozna sedaj tužno stanje slovanske raje na Turškem pa se še ne zmeni po primeri tistega levita v sv. evangeliu. Ruski bratje so se postopili te velikanske naloge sami, ker druga Evropa jim ne pomaga, pač jih pa zavira. Tega prepričanja, da se Slovan nema od nikoder, razun od svojih bratov, pomoči nađejati, so uže tudi prosti ljudje. Bivši oni dan v Karlovci, sem šel pogledat k razpadlemu gradu, kjer stanujejo pribegli Bošnjaki. Pri tej priliki sem vprašal neko devojkco, kdaj se bodo zopet v svojo domovino povrili in odgovorila mi je: „kadar nas reši pravoslavni car“.

To so tedaj posledice sedanje vojske, po-

sledice, ki imajo neskočno veliko korist za celo Slovanstvo. Kako lahko bodo napredovali duševno zjedinjeni Slovani zavoljo svojega ogromnega števila. Naj končam z besedami prvega zastopnika slovanske vzajemnosti, z neumrlim Kollarjem: „Slovansko življenje bode razširilo, kakor potop povsodi meje svojih korakov“.

S—n.

Nevarnost, katerej smo ušli.

Z Gorenjskega 9. okt. [Izv. dop.]

Vedno napravlja pozornost po časnikih magjarska-poljska zarota zoper Rusijo. Vedno nove stvari o njej prihajajo na dan. Slovanski in nekateri bolj objektivni listi priporočajo pozornost in strogo pa pravično ravnanje z zarotniki; nasproti pa bolj turkoljubni prosijo, da naj se ne ravna preostro in smatrajo to kakor nedolžno in nepomenljivo početje nekaterih mlajših ne izkušenih navdušencev za svobodo. Se ve, ko bi bili to Slovani, bi ti turkoljubi drugače pisali in kričali iz polnega grla: „Križajte jih, križajte jih,“ ali ker so to Magjari, zato bi se po njih mnenji moralo jim prinašati. Res čudna logika teh magjarskih in nemško-judovskih časnikarjev! Ko so magjarske sodnije potrdile zoper srbskega narodnjaka Miletića na goli in nedokazani sum, da je deloval za Srbe, svoje slovanske brate, so vsi ti turkoljubni časnikarji enoglasno odobrovali to početje, ali za magjarske prenapeteže, kateri so hoteli vojski tuje države, vojski prijatelja našega presvitlega cesarja, za hrbet udariti in jej škodovati, milosti zahtevajo. Stročega postopanja proti njim tudi ne bo, magjarski sodniki bodo kolikor mogoče pregledali, ali pa še celo stvar po svoji zmožnosti pokrili, če bode mogoče, da se bode oroževanje mej zarotniki na skrivnem še nadaljevalo. Skušnja nas uči, da se politični prestopki Magjarjev in nemških ustavovercev večkrat merijo po drugej meri in kaznujejo, nego enaki pregreški Slovanov.

Zarota pa tudi nij tako nepomenljiva in nedolžna, kakor ustavoverna in magjarska glasila izrazujejo, po zanesljivih poročilih je zarota v širje kroge segla in je še neki rusko-poljski revolucionarni odbor sodeloval, torej bi bila utegnila biti Rusiji, še bolj pa Avstriji nevarna. Velika materialna in moralna škoda bi bila ta za Avstrijo, ko bi se

bila ta stvar v tako velikem stilu izvršila, kakor se je nameravalo. Rusija bi bila prisiljena poslati velike vojne čete na mejo naše Erdeljske, da bi upor pri korenini zatrla. Avstrija bi bila prišla mej dva ognja, ali bi bila morala turkoljubnim Magjarom željo izpolniti, slovanske Rusiji vojsko napovedati, ali proti magjarskim upornikom energično postopati. Prvo in drugo bi bilo stalo mnogo slovanske krvi in silno denarnih stroškov in bi utegnilo biti nevarno za obstanek naše monarhije. Prvo bi imelo veliko nevarnost za Avstrijo; sveta slovanska Rusija se svojima zaveznicama Nemčijo in Italijo bi — ne bila stvari tako pustila. Povrnili bi se bili za nas dogodki 1866. leta samo še v večji meri. Da bi Francija zadrževala Nemčijo na njenem vojnem potu, nij misliti pri sedanjem stanju stvari, ker jo slabe domači strankarski prepiri, njene vojne priprave še niso dovršene za veliko vojsko z Nemčijo; a ko je Nemčija svojo vojno od zadnje vojske jako zboljšala; in Italija je zadnje čase, kakor vsa dostojna poročila naznanjajo, jako urno dopolnjevala vojne priprave. Da bi Angličani poslali Avstriji v takej stiski vojno pomoč, nij misliti, čeravno so zdaj magjarsko zaroto z denarjem podpirali, ker njih pozemeljska vojna je nezdatna in sama vojna flota bi v vojski Avstriji jako malo koristila. Zraven tega so Angličanom le lastni, a ne avstrijski interesi, pri srci. Avstrija bi po takej vojski z Rusijo Nemčijo in Italijo bila zopet ponižana in bi izgubila več svojih zemljišč, ali bi pa še celo ruski, nemški in italijanski kanoni streljali k njenemu pokopu in bi delali evropski diplomati oporoko pokopanej Avstriji.

Ko bi pa Avstrija začela strogo postopati po dovršeni zaroti proti magjarskim zarotnikom, bi nastopili prigodki 1848—1849. leta, samo, da bi utegnili biti nevarneje za Avstrijo, ker imajo Magjari vladno v svojih rokah in torej mnogo več moči nego v prej omenjenih letih in bi jih zraven še Angličani z denarjem podpirali kakor njih pobratima Turka. Italijanišimi v Primorju in v južnih Tirolah, zdaj uže teško čakajoči priložnosti se odtrgati od Avstrije, bi se urno vzdignili zoper našo vladno in Italijo, ki uže davno hrepeni po avstrijskih provincijah, bi videvši, da se Avstrija brani ne more, poslala veliko vojsko proti njej. Njeni, ob enem tudi avstrijski, zaveznici

Zadnje besede, kakor gadi bič zadenejo berača.

„Laže, laže, ta hlapčon,“ kriči dalje berač in zahteva nove pijače.

Ko stopa pozneje stražar zopet s prazno posodo skozi vežo, prekriža tri pote sebe izmerico, da bi ne bilo kake nesreče, ko bi ta denar ne bil v resnici pošten in bi izhajal iz krivoverskih rok.

Nekoliko pozneje koračita od krčme po gozdu samotna človeka, grajski hlapec Štefan in stareji pivec, ter ugiblujeta različne stvari in uganeta posled, da isti duhoven iz Podgorja nij prida človek in berač tudi ne.

Pri razhodu pa šepne hlapec svojemu tovarišu še nekaj skrivnega na uho in položi palec na zijava usta, češ, naj molči, kakor zid še zdaj, dokler nij jasno vse.

„Ne bodi, ne bodi! To se razume,“ odgovarja kmet in zavije na stransko pot.

V.

Vsak človek je sodnik oster ali mehak, krivičen ali pravičen, poklican ali vsiljen. Ko

se snidemo s tujcem na prašnej cesti, ozremo se v njegov obraz, oči, osobo, hojo, obleko in še v druge malenkosti, ter sodimo iz prijaznega ali neprijaznega, lepega ali temnega pogleda, umetno postavljenih ali priprostitih besedij, ubožnejši ali dražji obleki, o tujčevem stanu, značaju, sploh o njegovi veljavi.

Koliko potov je ta sodba resnična, koliko potov ne, kolikrat se motimo in slepimo, ne vemo, in kako tudi?

Naš mladi pivec, znanec iz samotne krčme, Konrad Krivec, kakor se je imenoval sam popotnemu tovarišu iz Podgorja, tudi nij bil prost popisanih lastnostij, kajti uže pri vstopu v krčmo, je urno premeril svoje tovariše z bistrim očesom in izrekel, se ve da, samemu sebi baje ne najboljšo sodbo o njih. Temu je morda pripisovati, da je s početka le malo govoril pri svoji pijači in le bolj opazoval in poslušal zgovorne sopivce.

Stoprv ko se zmrača in otide grajski hlapec, razveže se mu polagoma beseda.

Zdajci postavi krčmar temno stajalo na

mizo, na katero postavi brlečo leščerbo, ki le na pol razsvetljuje kočo, in čudno odseva v resnem obrazu, sivej bradi in temnej halji beračevej.

Konrad Krivec se torej pomakne bližje k svojemu sosedu, dvigne kupo, pogleda nekako ostro starcu v oko in pravi:

„Na zdravje prijatelj in na zdravje tvoje družine!“

Berač se zgane in strupeno pogleda tovariša izpod širokega pokrivala, dvigne kupo — a jo zopet postavi na mizo.

„Ali ne piješ zdravice, prijatelj, ali se pomišljuješ. Trči s svojim sosedom, ki ti nij tako tuj, kakor se ti dozdeva!“ povzame precej glasno in nekoliko osupnen Krivec.

„Prijatelj, jaz svojih nemam, na svoje zdravje pa ne pijem, ono nij vredno požirka vina, in tebe in tvojega mišljenja ne poznam, torej ne zameri!“

„Svojih nemaš?“ vpraša Krivec in še ostrejšje pogleda starca.

Berač ne odgovori temu vprašanju, temuč

Rusija in Nemčija bi jej ne branile, izpoznavši, da od Avstrije nobene koristi ne morejo pričakovati, ker se v njej, take tem državam škodljive zarote vzbujajo. Avstrija bi se tolikemu številu sovražnikov, zlasti ker še ustavovernim Nemcem nij nič zaupati, da bi se ne pridružili k vstaji kakor so storili Dunajčanje leta 1848, ne mogla ubraniti in Italija bi zopet odtrgala velike kose njenih zemljišč. Na vsak način bi bila magjarska zarota Avstriji napravila mnogo škode in nevarnosti za njen obstanek in njeno čast; zato se moramo vsi zvesti avstrijski podaniki veseliti, da se nij izvršila.

Uže sedanji prigodki v Magjariji zamo-rejo biti Avstriji v veliko škodo. V sedanjih vihnih časih bi Avstrija potrebovala močnih in zvestih zaveznikov, taki so gotovo Nemčija in sveta slovanska Rusija. Po magjarskem „puču“, zlasti če sodnije ne bodo energično postopale proti zarotnikom, bodo se te države uverile, da Avstrija ne more biti njih zaveznica, ker v njenem osrčju gnezdi jim sovražni in škodoželjni elementi. Tako bo Avstrija vedno bolj osamljena in zapuščena v vsakej nevarnosti, trocarska zveza bo čedalje rahljejša postajala; a temboljše se krepila zveza mej slovansko Rusijo, mogočno Nemčijo in združeno Avstriji sovražno Italijo; Avstriji gotovo ne v korist. Zato mi avstrijski Slovani želimo, kakor zvesti sinovi Avstrije, da bi se proti zarotnikom jako ostro postopalo, ter da se tako nadaljevanje takih Rusiji sovražnih, Avstriji, kakor omiki in kulturi protivnih početij zatrje.

Po pravici se vsakemu čudno zdi, da se tako dolgo o tem skrivnem kovarstvu nij nič vedelo. Morebiti ne dolže nekateri po krivici, da magjarske sodnije in policije so navlaš z očmi mižale. Rusija je isto točno vedela o tej zaroti, kakor pri nas, čeravno je njeno pravo središče v avstrijske Erdelji, in so se celo nemški Saksonci bali, da bi zarotniki ne začeli rogoviliti. Dualizem in preziranje Slovanov je tudi krivo, da so taka kovarstva mogoča. Ako bi ne bili Avstrije razkrojili v dva dela, ter tako Magjari-rom dali v roke gospodstvo nad ogerskimi Slovani in pustili Slovane v višje sodnijske in policijske urade v Magjariji bi ti hitreje take stvari ovadili in jih brž pri kali zatrli.

Za nas Slovane pa imajo ta skrivna kovarstva turkoljubnih Magjarov tudi svojo dobro stran. Možje na vladnem krmilu bodo imeli priliko spoznati, da je Slovan boljši

Avstrijec, ki je vareval cesarstvo v vsakej nevarnosti, nego Magjari, ki v Avstriji tujim državam škodljive skrivne zarote kujejo in nemški ustavoverci, ki take postopke ogerskih turkoljubov odobrujejo. Iz tega izpoznanja bode izvirala za nas Slovane boljša bodočnost v mnogojezičnej Avstriji, ki smo jo tudi zaslužili, ker le slovanski sinovi so vedno zvesto branili Avstrijo, kakor pričajo viharja leta 1848 in 1849, ko so slovanski vojaki kri prelivali za svojega cesarja v Italiji in na Ogorskem; in ravno tako le slovanski sinovi bodo v prihodnji zvesto branili avstrijsko krono proti vsem tujim napadom. Naši protivniki so nam čisto izdajstvo očitali, ker smo simpatizirali za Jugoslovane in Ruse, svoje brate po jeziku, ki se bojujejo zdaj na jugu za omiko, svobodo in povzdigo Slovanstva, a ne za Turke; zdaj je vidno, kdo je Avstriji zvestej sin, ali Slovan, ki jo je na brezštevilnih bojiščih branil s svojo krvjo pred sovražnikom, ali azijski Magjar, ki jo skrivnimi zarotami hoče izpodkopati. Naši protivniki Magjari in njih prijatelji nemškutarji ne bodo nas mogli tako črniti, ker imajo pred svojimi vratmi dovolj pometati.

Politični razgled.

Notranja dežela.

V Ljubljani 11. oktobra.

Na **Dunaji** delajo nad obnovenjem trgovske zveze z Nemčijo pa ne morejo pogoditi se. Nemčija terja visoke cene na vino, živino in žito. Tudi pogajanje z Italijo neče do ugodnega rezultata priti.

V **ogerskem zboru** je bil Helfy interpeliral, ali ne bi vlada hotela predložiti posameznosti o stvari erdeljske. Minister Tisza je na to v seji 10. oktobra odgovorjal in rekel, da one vesti, ki so trdile, da je bila to notranja revolucija, niso resnične; on varuje tudi pravico, v takih slučajih protivno postopati, in odreka predlaganje posameznosti, ker je stvar pred rednimi sodniki. Preiskava bode pokazala od kod in zakaj je orožje bilo. Dozdaj je bilo 2000 pušk in 3 kovčegi dinamita konfiscirano, osem ljudi zaprtih. Sicer se nij nič izrednega storilo.

Magjarski „Egyertertes“ poroča, da so prišla v Erdelj pošiljanja „šampanjca“. Ali v steklenicah je bil smodnik namestu vina.

Vnanje države.

Da **Srbija** stopa zopet v soboj proti divjaku Turčinu za osvobojenje svojih krčevskih bratov, jezi naše nemške turkoljube silno. „N. Fr. Pr.“ v svojem uvodnem članku zadnjo sredo Evropo kliče na pomaganje, in

zlasti Avstrijo hujska, naj ne dovoli Srbiji dela, ker Turki nam bodo to hudo zamerili! Zastonj! Večina prebivalstva avstro-ogerske monarhije srbsko orožje blagoslovja in nij mogoče, hvala Bogu, da bi uslišani bili magjarski in nemško-judovski dunajski hujskači zoper srbske brate naše.

Francoški minister Fourtou je v ministerskem shodu baje rekel, da on upa večino poslancev dobiti za vladno stranko...

Gambetta je govoril v zboru več nego 6000 oseb in rekel: Občna glasovanjska pravica je v nevarnost. Brez nje pa nij mogoča močna vlada, a ž njo je vsaka revolucija nemogoča. Gambetta je Grévyja postavil kot naslednika Thiersu, a on sam hoče biti le zastopnik demokracije. Gambetta je trdil, da pride 400 republikancev v zbornico namesto dosedanjih 363.

Iz **Asije** se poroča, da so rodovi Mutuali in Ausarie na Libanonu spuntali se zoper Turke. Prvi teh rodov so mohamedanski razkolniki, šijiti, močno sovraženi od sunitskih Mohamedanov, t. j. Turkov in Arabcev. Drugi, Ausarie, so poganje in jih je 150 000. Torej tudi proti tem se mora sultan boriti.

Domače stvari.

— (Iz seje deželnega odbora Kranjskega 6. oktobra t. l.) Predlogom dotičnih krajnih in okrajnih šolskih svetov primerno pritrtil je deželni odbor, da se podeli služba nadučitelja v Litiji dosedanjemu učitelju Antonu Kunšiču v Trebnjem, učiteljska služba v Planini (Stokendorf) Črnomeljskega okraja pa učitelju K. Kristofu, ter da se učitelj Janez Uršič v Tujnicah definitivno potrdi v tej službi. — Dalje je deželni odbor pritrtil, da se ljudska šola v Trnovem, okraja Bistriškega, isto tako šola v Žužemberku razširi v trirazredno šolo ter na vsakej teh šol namesti še en učitelj. — Izpraznjeni službi paznikov v deželnej posilnej delavnici podelil je deželni odbor Ignacij Knafelcu, dosedanjemu pomočnemu pazniku in pa Val. Vrančiču, pazniku pri c. kr. finančnej straži na Reki.

— (Naznanilo novega šolskega leta) podkovske in živinozdravske šole v Ljubljani. Novo šolsko leto se začne 5. dne prihodnjega meseca novembra, to je, v ponedeljek po vseh Svetih. Kdor želi v podkovsko šolo sprejet biti, se mora izkazati: 1. s spričalom, da se je pri kakem kovaču za kovaškega pomočnika (ksela) izučil in da je sposoben učiti se podkovstva bolnih in sicer na pačnih kopit, 2. z domovinskim listom, 3. s spričbo svojega fajmoštra, da je poštene obnaše, in 4. da zna vsaj slovensko brati.

— (Nove orglje) v Kamniku v frančiškanskej cerkvi je te dni izdelal ljubljanski orgljar France Goršič. Strokovnjak v glasbi in orgljanji, pater Angelik Hribar, hvali v „Slovenču“ Goršičevo delo kot na vse strani izvrstno in imenovanega domačega umetnika priporoča vsem slovenskim faram.

— (Rojanska čitalnica) vabi na veselico, katero napravi v nedeljo, dne 14. oktobra ob pol sedmej uri zvečer. Sporedje: Tombola, igra „Uskok“, po igri večerna zabava. Ker se s to veselico odpre zimska sezona, nadejati se je obile udeležitve. Odbor.

— (Iz Črnomlja) se 5. oktobra piše „Slovenču“: Duo si faciunt idem. Poročali ste, da sta bila litijski zdravnik dr. Eržen in lekarničar obsojena zaradi surovosti, ki sta jo uganjala po volitvah za deželni zbor. Tudi naš učitelj Anton Jeršinovič je v preiskavi zaradi kupovanja glasov pri zadnjih volitvah za deželni zbor, a še vedno

pomakne pokrivalo globočje na oči, zre nepremakljivo pred se v leščerbo, ki gori z velikim vtrinkom in dela široko senco na lesenej steni.

Ta trenotek porabi tujec, da še skrbnejše opazuje berača in naposled, kakor da bi se prepričal svojega mnjenja in si hotel ponoviti nekov mračen spomin iz minolosti, potegne z desnico po čelu in pravi:

„Prijatelj, ako nemaš nikogar družega na svetu, trči na pogubo krivoverstva in njegovih oznanjevalcev, ki ga razširjajo po deželi!“

Strupen pogled iz beračevih oči prodere zdajci mladeniča, pogled, v katerem se je bralo z jasnimi črkami zapisano: gotovo si tudi ti izmej istih in hočeš zakrivati s tem svoj zaničljiv stan. Berač dvigne kupo potem in trči, da glasno zazvoni po koči ter postavi prazno posodo na mizo.

„Ali si vedno pil s takim veseljem na

enake zdravice prijatelj, kakor zdaj?“ vpraša zopet Krivec.

„Če hočeš vedeti vse, povem ti,“ odvrne berač razgret obile pijače. „Da, vedno sem pil, kar sem se prepričal hinavščine in goljufige teh hudičevih sleparjev Lutrovih.“

Mladenič se vgrizne pri teh besedah v ustnice, nekoliko zarudi, kar pa berač ne opazi, ter nadaljuje:

„Kaj ne, od tistega časa, kar vam je izginila hči in se skrivoverila, ter postala farjeva nevesta?“

„Molči, mladič! Kdo ti je rekel?“ kriči zdajci berač in srdito meri svojega tovariša. „A povem ti, od tistega časa pijem vedno na prokletstvo luteranstva, kar hodim z grjačo od hiše do hiše.“

„In na tistega pridigarja gorjé, morate reči, jaz uže ne vem več, kako so ga klicali,“ odgovori Krivec in napolni izprazneno kupo.

(Dalje prih.)

opravlja posel c. kr. okrajnega šolskega nadzornika; ko je bil pa pred nekaj leti učitelj Stanonik iz Starega trga pri Poljansh zavoljo volitev za kupčijsko zbornico v preiskavi, bil je nemudoma kot ud c. kr. okrajnega šolskega sveta suspendiran.

— (Iz Poljanske doline) na Gorenjskem se nam piše 9. t. m. Pretečeno nedeljo zjutraj in uže prej po noči je bil zopet sneg zapadel tu okolo stoječe gore in napravil velik hlad, ki bo zelo škodoval dozdej še ne spravljenim jesenskim pridelkom.

— (Da krava ne brca.) Piše se nam: Ko je bil zadnji živinski somenj v Kranji, je nekdo kupil kravo, a je sumil, da krava nij „brez tadv“ (brez napake), kakor je prodajalec zatrjeval. Ko je kravo pošteno plačal, pravi prodajalcu: No, zdaj mi pa vendar po pravici povej, ali ima krava kakov „tadev“ ali ne! vsaj je zdaj uže tako vse eno, ker je krava uže plačana. Prodajalec se malo namuzne in pravi: Druzega nema, samo brca rada. — O, to pač nič ne de, če družega pogreška nema, mene ne bo brcala, pravi kupec. Jaz znam to narediti! Vsi radovedni, kako je to treba narediti, ga prosijo, naj jim pove. Kupec počene h kravi, ter jo prime za vime in reče prodajalcu enako storiti od druge strani. Ko prodajalec uže tudi čepi, mu reče kupec: No, zdaj pa denar, ki si ga za kravo potegnil, predeniva iz rok v roko pod vimenom, pa te ne bo nikoli nobena krava več brcnila, jaz sem tudi tako na somnji naredil. Ko prodajalec kupcu denar pod vimenom v roko da, misleč, Bog ve kako copranje se vrši, kupec z denarjem vstane, ter ga spravi in smeje se reče: No, zdaj pa mene ne bo več brcala — in otide. Prodajalcu je pa krava ki jo je brez „tadv“ prodal, zdaj s „tadvom“ ostala.

— (Umor.) Iz Trsta se nam piše: Kočijaž Ivan Snebel, okolo 40 let star, je imel doma sè svojo ženo in taščo prepir. V soboto po poludne pride domov, ko je bila baš samo tašča, žena 55. let, doma. Ta se zapre pred njim, a on razbije dveri ter jej zadá z nožem 7 ran v spodnje dele telesa in drugod, potem pa otide k izvoščeku Cimadori v via della Cassa. Starka je za pol ure umrla, morilca pa so takoj prijeli in izročili sodniji.

Razne vesti.

* (Mlad obešenec.) 9letnega dečka, ki je v nedeljo po Pragi prosjačil, je policija zaprla. Po triurnem bivanji v ječi, je fante sklenil obesiti se, in je tudi svojo namero takoj uresničil; namestu vrvi mu je bila dobra rutica. Na srečo je kmalu potem prišel stražar in rešil mlademo paglovcu življenje.

* (Opeharjeni tatovi.) V davkarski urad v Lugosu so v noči na 4. t. m. ulomili tatovi, a dekla nekega uradnika, ki jih je bila opazila, skočila je skozi okno na ulico in hitela naznaniti mestnej straži. Tatovi so se prestrašili in pustili nedotaknjeni dve Wertheimovi kasi, a vzeli so soboj samo majhen železen zaboj, v katerem je bilo — česar gotovo niso mislili — 5000 živinskih izkazov.

* (Žena v 106. letu) živi baš v Lutonu, na Angleškem, ter je še prav vesela in čvrsta. Dve nje hčeri so v Londonu ter ima jedna 78, druga 66 let. Dve njiu sestrin trije bratje — vsi trije vojaki — pa so umrli.

* (Smodnik) se je v fabriki v Tergu-šoru pri Ploještih užgal, vse vkup je raztreščilo se, — 16 vojakov je ubitih, za Bulgarijo k vojski namenjeni smodnik pa uničen.

* (Glad v Indiji) je — kakor je uradno izračunjeno — umorila 750.000 ljudi.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Uboštvo po tamošnjih krajih pa vedno šeraste. Angleži bi bili lahko poslali v tamošnje svoje pokrajine pomoči, da so darovali podpore, ki so šle v Turčijo — svojim podložnikom.

Tuji.

10. oktobra:

Evropa: Lavrenčič iz Gradca.
Pri Slonu: Kastelic iz Trsta. — Deisinger iz Loke. — Oblak iz Dolenjskega. — Matajec iz Stražišča. — Neuman iz Dunaja. — Trajer iz Trsta. — Reither iz Dunaja. — Neuner iz Celovca.
Pri Malič: Elvenich iz Frankobroda. — pl. Gozani iz Kranja. — Giegl iz Dunaja. — Resnik

iz Trsta. — pl. Herman iz Gradca. — Oter iz Dunaja. — Schonta iz Fuja. — Modrušan iz Karlovca. — Gade iz Hamburga.

Dunajska borza 11. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	63 gld. 50	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	15
Zlata renta	73	80
1860 drž. posojilo	109	—
Akcije narodne banke	836	—
Kreditne akcije	200	25
London	119	25
Napol.	9	57
C. kr. cekini	5	72
Srebro	105	40
Državne marke	58	95

Poziv!

V nujno pomoč za brezposelne in brezkrušne tkalce in čipkarje v Krkonoših in Rudnih gorah.

Sedanja velika siromaščina

Krkonoših

daje povod 30 let obsto-

Sedanja velika siromaščina

v čeških

Rudnih gorah

ječej in splošno znanej

ces. kralj. dvornej tovarni za platno in perilo

Henrika Lichtnerja & Comp.

Dunaj, Brandstätte št. 3, poleg Štefanovega trga,

da se delavcem brez kruha da zaslužek, izprazniti veliko zalogo platna in perila svojega izdelka in jo za polovico cene znižati, in sicer:

Perilo za gospode:

- 1 možka srajca, bela ali barvana 75 kr.
- 1 ameriška Linkoln-srajca gld. 1.50.
- 1 možka srajca iz najfinejšega šifona, z gladkimi ali nagubanimi prsi gld. 1.
- 1 barvana oksford-srajca z 2 zavratniki in 300 mnogovrstnim finim izgledi gld. 1.50, 2, 2 1/2.
- 1 možka srajca iz pravega belega platna, gladka ali zgubana gld. 1.50, 2.
- 1 možka srajca iz finega angl. širtinga, gladka ali zgubana gld. 1.50, 2, 2.50.
- 1 možka srajca iz pravega holandskega platna, lepo ročno delo gld. 2, 2 1/2, 3, 4.
- 1 možke hlače iz težkega čistega platna 75 kr.
- 1 možke hlače iz pravega šlezkega platna, nemški, francoski ali ogerski kraj gld. 1, 1.50.
- 1 možke hlače iz pravega rumburškega platna, nemški, francoski ali ogerski kraj gld. 1.75, 2 1/2.

Perilo za gospé.

- 1 ženska srajca, pletkana, iz pravega širtinga gld. 1.
- 1 ženska srajca iz pravega belega platna, za zadržati gld. 1, 1.50, 2.
- 1 ženska srajca fantasie, iz širtinga s čipkami iz Rudnih gor gld. 1.50, 2.
- 1 ženska srajca iz pravega holandskega platna z lepo pletenino gld. 1.80, 2.30.
- 1 ženska srajca iz belgijskega čistega platna, jako pletkana, s cvrnatimi čipkami iz Rudnih gor gld. 2.50, 3, 4.
- 1 ženska srajca fantasie, iz platna, elegantno narejena, z valencijskimi čipkami gld. 3, 4, 5, 6, 7.
- 1 ženska srajca modna, platnena, različno narejena, s kinčom iz Rudnih gor gld. 2 1/2, 3, 4, 5.
- 1 ženske hlače iz najboljšega širtinga, obrobjene gld. 1.
- 1 ženske hlače iz najboljšega angleškega širtinga, krasno vrezane, okusno garnirane gld. 1.30, 1.75, 2.
- 1 ženske hlače, platnene, z jako pletkanim kinčom rudnogorskim gld. 2, 2 1/2, 3.
- 1 ženski korset iz šifona, krasno okinčan gld. 1.
- 1 ženski korset iz najfinejšega angleškega širtinga, lepo okinčan, najnovejši kraj gld. 1.50, 2, 2 1/2, 3.
- 1 ženski korset z lepo pletkanimi ustavki rudnogorskimi gld. 2, 2 1/2, 3, 4, 5.
- 1 žensko spodnje krilo iz najfinejšega širtinga gld. 1.50, 2, 2 1/2, 3.
- 1 žensko spodnje krilo, kostim ali šlep, krasno okinčan z volanti in roboi gld. 2 1/2, 3, 4, 5.
- 1 žensko spodnje krilo, kostim ali šlep, fantasie, zelo bogato pletkano gld. 3, 4, 5, 6, 7, 8.
- 1 ženski predpasnik, eleganten, krasno okinčan 80 kr., gld. 1, 1 1/2, 2.
- 1 ženska nočna avbica, elegantna, 80 kr., gld. 1, 1 1/2.

Platna in omizje.

- 30 vatlov 3/4 belega platna gld. 4 1/2, 5 1/2.
- 30 vatlov pravo barvane posteljine gld. 3 1/2, 4 1/2.

Popolne opreme za neveste od 200 gld. počenši. Vse po najnovejšem kroji.

Rabat. Za blago za 50 gold. se dobo po vrhu 1 platnena srajca, 1 platnene hlače, 6 rut. (248—5)

Naročbe iz province se s 30 let znano solidnostjo promptno vrše. — Muštri vseh predmetov se na zahtevanje franco depošiljajo. — Naročbe naj se adresirajo:

An die kaiserl. königl. Hof-Leinwand- und Wäsche-Fabrik in Wien des

Heinrich Lichtner & Comp. (vormals zum weissen Ross)

Brandstätte Nr. 3, nächst dem Steiansplatze, Brandstätte Nr. 3.

Lastnina in tisk „Narodne risarne“.